

Motion till riksdagen 2012/13:Fi8

av **Per Bolund m.fl. (MP)**
med anledning av prop. 2012/13:39

Fördraget om stabilitet, samordning och styrning inom ekonomiska och monetära unionen

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen avslår regeringens proposition 2012/13:39 Fördraget om stabilitet, samordning och styrning inom ekonomiska och monetära unionen.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen bör förhandla fram ett svenskt permanent undantag från euron.

Bakgrund

Förslaget om ett fördrag om stabilitet, samordning och styrning inom den ekonomiska och monetära unionen (fortsättningsvis Finanspakten) är det senaste initiativet som tagits för att mildra effekterna av den pågående statsfinansiella krisen inom euroområdet och för att förebygga framtida kriser. Fördraget är ett mellanstatligt avtal mellan ingående länder och kom till stånd på grund av att Storbritannien blockerade en föreslagen ändring i EU-fördraget med liknande innehåll.

Finanspaktens huvudsakliga innehåll är för det första en ny regel om maximalt underskott i ett euroland. Regeln säger att ett fördragsslutande eurolands offentliga finanser ska vara i balans eller uppvisa överskott och att detta ska anses vara uppfyllt om det årliga strukturella underskottet uppgår till maximalt 0,5 procent. Den andra huvudsakliga delen är en automatisk mekanism som ska utlösas om ett fördragsslutande euroland inte uppfyller kraven om balans eller överskott i de offentliga finanserna (artikel 3).

Trots att Sverige inte är ett euroland har regeringen valt att förhandla om detta mellanstatliga avtal och att föreslå för riksdagen att godkänna fördraget.

Fel! Okänt namn på

Miljöpartiets ställningstagande

Miljöpartiet föreslår att riksdagen avslår regeringens förslag. Miljöpartiet motsätter sig ett svenskt deltagande i euron. En gemensam valuta i ett valutaområde med så stora nationella skillnader mellan ingående länder skapar stora spänningar inom valutaområdet. Att så är fallet har inte minst den senaste finansiella krisen visat. En viktig delorsak till den nuvarande krisen är den gemensamma räntepolitik som Europeiska centralbanken (ECB) drivit och de alltför låga upplåningskostnader som delar av det krisdrabbade euroområdet haft som en följd av detta.

Miljöpartiet anser att Sverige bör förhandla fram ett permanent undantag från euron, vilket Sverige inte har i dag. Efter den svenska folkomröstning om euron 2003, där en klar majoritet röstade emot införandet av euron, har regeringen valt att inte förhandla fram ett undantag i EU-fördraget för att Sverige ska införa euron. Vi tycker detta är olyckligt eftersom avsaknaden av ett undantag innebär att folkomröstningens resultat inte fullt ut respekteras.

Innan ett sådant permanent undantag finns anser vi inte att Sverige bör binda upp sig i ytterligare mellanstatliga avtal som reglerar euroländerna. Miljöpartiet meddelade tidigt att partiet skulle kunna tänka sig att ställa sig bakom finanspakten om denna kombinerades med ett permanent undantag från att delta i eurosamarbetet och om finanspakten i övrigt blev en bra mellanstatlig överenskommelse. Något sådant undantag har dock regeringen inte förhandlat fram; vi motsätter oss därför ett deltagande och fortsätter samtidigt att kräva att regeringen inleder förhandlingar med EU om ett permanent svenskt undantag från euron.

Miljöpartiet är naturligtvis positivt till att euroländerna själva tar tag i sina ekonomiska problem. Sverige är ett litet exportberoende land och som sådant i stort beroende av stabilitet i vår omvärld. Ekonomiska problem i euroområdet drabbar därför även Sverige. Däremot anser vi att euroländerna själva är de som har huvudansvaret för att skapa ekonomisk stabilitet inom euroområdet.

Finanspaktens regler om budgetar i balans är principiellt positivt och ett steg i rätt riktning för att få ordning på ett antal länders statsfinansiella problem. Miljöpartiet stöder det finanspolitiska ramverk som Sverige utvecklat och anser att det tjänat Sverige väl. Att euroområdet därför inför ett liknande finanspolitiskt ramverk kan ur denna aspekt vara bra, och är inget som vi ska sätta käpparna i hjulet för.

Vi är däremot tveksamma till det sätt på vilket balans i de offentliga finanserna kommit att tolkas inom finanspakten (dvs. ett maximalt årligt strukturellt underskott om 0,5 procent). Detta av två skäl: 1) Det handlar om att målet är definierat som strukturellt sparande. Strukturellt sparande är en teoretisk konstruktion som är svår att mäta i praktiken och som alltid dras med definitionsproblem (t.ex. använder svenska Finansdepartementet och Konjunkturinstitutet olika definitioner på strukturellt sparande). Genom att använda strukturellt sparande som det mått vilket man utvärderar länderna mot öppnar man upp för politisk manipulation av definitionen vilket i förlängningen kan skapa nya problem liknande dem som utgör viktiga orsaker till dagens kris. 2) Det

Fel! Okänt namn på

andra argumentet mot, som också Konjunkturinstitutet påpekar i sitt remissvar¹, är att finanspaktens regler å ena sidan kan tolkas som mindre strikta än det svenska finanspolitiska ramverket som stadgar att finanspolitiken ska uppvisa ett finansiellt sparande (överskott) på 1 procent över en konjunkturcykel. Å andra sidan gäller detta mål över en konjunkturcykel och inte årligen. Finanspaktens regler säger att det årliga strukturella sparandet i princip aldrig får understiga 0,5 procent, vilket är fullt möjligt med det svenska finanspolitiska ramverket.

Ett för strikt årligt krav på balans i de offentliga finanserna gör att en felaktig finanspolitik inom euroområdet kan bli ett resultat. Det innebär i sådana fall att när efterfrågan faller snabbt och det skulle behövas en expansiv finanspolitik tvingar regelverket euroländerna att hålla igen. Som Konjunkturinstitutet också påpekar kan det vara fullt rimligt att det strukturella sparandet enskilda år, av konjunkturskäl, bör falla under 0,5 procent av BNP.

Utifrån ovanstående föreslår Miljöpartiet därför att Sverige inte ska vara med i finanspakten. Sverige behöver inte heller vara med eftersom vi redan har ett finanspolitiskt ramverk som mer än väl, och enligt oss på ett bättre sätt, uppfyller intentionerna i finanspakten.

Stockholm den 7 december 2012

Per Bolund (MP)

Mats Pertoft (MP)

Peter Eriksson (MP)

Helena Leander (MP)

Ulf Holm (MP)

¹ Konjunkturinstitutet yttrande 28 september 2012 Dnr 6-19/12.